

# Semnal

## C-eșt' copil ?!

VIRGIL MUNTEANU

„Ca un om mare“ auzi spunându-se despre cîte o zgitie care, neconținând să ne uimească, să ne umilească zi de zi cu precocitatea, dobîndește atributul maturității în absența judecății noastre mai exacte despre cită minte are un copil.

Un copil are foarte multă minte, în ciuda faptului că încă mai spunem despre cîte un virstnic pe cale să se ramolească, pe cale să bată cimpii, că „a dat în mîntea copiilor“.

Știu o sumedenie de „oameni mari“ incapabili să formuleze rapid judecata de ascuțită inteligență cu care ne năucește copilul deștept „ca un om mare“. Am cunoscut o sumedenie de oameni trecuți de mulțisor de tinerețe care se comportau aiuritor, fără să arate în vreun fel că „au dat în mîntea copiilor“. Un copil n-ar fi făcut niciodată ce făceau ei. Exemplele care să combată prejudecățile mai sus amintite sînt la îndemîna oricui. De fapt, nu despre toate astea voiam să stăm de vorbă. Inteligența copiilor e o realitate de necontestat. Uitînd de propria noastră copilărie, spunem adesea că țîncii de azi sînt mult mai deștepti decît noi. Dar, ce ținem noi minte despre copilăria noastră ? Ținem noi minte cînd am spus prima vorbă cu adevărat înțeleaptă ? Ținem minte cînd am spus cea dintîi vorbă de duh ? Ținem minte cînd am formulat întîia oară o observație critică la adresa comportamentului semenilor

noștri ? Ținem minte cînd, în copilăria noastră, ne-am desprins de elementele concrete ale lumii înconjurătoare și am pătruns în lumea abstracțiunilor ? Ținem minte cînd am fost, nu supărați, nu botoși, nu plîngăcioși, ci cînd anume am fost cu adevărat triști ? Tare mi-e teamă că nu am păstrat pentru mai tîrziu decît amintirile lipsite de semnificație : cînd am fugit întîia oară de acasă, cînd am căpătat prima pereche de patine, cînd am văzut pentru prima dată o vulpe sau un urs de-a-devăratelea, cînd am furat cel dintîi pumn de zarzăre crude de la vecin și cum ne-a mai durut burtica după aceea...

Bun. Nu știm să ținem minte. N-am știut să selecționăm pentru mai tîrziu cele mai folositoare amintiri. Eram prea copii. Chestiunea ar trebui să ne pună pe gînduri măcar o dată pe an, în luna iunie, luna copiilor. N-am știut să luăm cu noi copilăria ! Nu mai știm să ne copilărim. Decît foarte rar. Decît puțini dintre noi. Decît cu sfială. Oare de ce ?

Am văzut multe fotografii ale lui Einstein. Una dintre ele m-a fermecat. Agasat de insistența fotografiilor, marele savant scoșese limba la ei. Pelicula a păstrat imaginea uneia dintre cele mai strălucite minți ale lumii, așa : un bătrînel cu ochii holbați și cu limba scoasă în semn de supremă sfidare. Era magnific, bătrînelul. Țin minte, era un examen important la care trebuia

să ne prezentăm, după o reciclare severă, în fața unei comisii încruntate și exigente. Majoritatea dintre noi patrolam prin fața încăperii unde urma să ne susținem examenul, recapitulînd, după notițe, cunoștințele căpătate. După colț, cițiva oameni serioși jucau biza. Se copilăreau. Un om serios, chiar prea serios, după părerea mea, un om în preajma căruia trăiesc de la o vreme, pentru o vreme, a străbătut cîteva momente ale existenței sale fără să arate că ar fi peste măsură de mișcat : s-a însurat din dragoste, a avut cîteva remarcabile succese ca dramaturg, a fost promovat în funcție, băiatul lui a absolvit facultatea cu notă maximă, a scăpat, nu știu dacă definitiv, de o boală grea, s-a mutat într-o casă frumoasă. N-am observat vreo modificare în starea lui de spirit. Era egal pînă la monotonie. De curînd, ciinele lui, prezentat fără prea multe iluzii la o expoziție, a adunat o traistă de diplome, certificate, medalii și panglici distinctive. Vreme de o săptămînă, cel puțin, povestea la toată lumea cum setterul lui irlandez, în treacăț fie spus, cam moșluz și tolomac, dar frumos, povestea, așadar, cum setterul lui a urcat pe podiumul celor mai izbutite exemplare canine. Și se bucura deschis, fără sfială, că-mi venea, dacă n-aș avea altă fire, să-l pup și să-i strig scortosului : „C-eșt' copil !?“